

Pagna ewlenija>Kwistjonijiet tal-familja u wirt>Wirt>Suċċessjonijiet

Malta

1 Kif tiffassal dispożizzjoni dwar it-tqassim tal-beni (testment, testament kongunt, ftehim dwar is-suċċessjoni) malli jmut xi ħadd?

Id-dispożizzjoni tal-beni wara l-mewt ta' xi ħadd tista' ssir bi tlejt modi: (a) permezz ta' testament liema testament jista' jkun kongunt (magħruf bħala unica carta bejn il-mara u r-raġel) jew (b) permezz ta' testament sigriet depożitat il-Qorti mit-testatur jew in-nutar, jew fin-nuqqas ta' wieħed minn dawn (c) it-tqassim tal-beni jsir skont id-dispożizzjoni tal-liġi (suċċessjoni *ab intestato*).

Testament jista' jinkludi dispożizzjonijiet tal-beni kollha jew biċċa minnhom. Dak li mhux regolat bit-testament jiġi disponibbli skont il-liġi. It-testament jista' jinkludi dispożizzjonijiet universali u fejn it-testatur iħalli lill-persuna waħda jew iżjed il-ġid tiegħu kollu (magħrufa bħala werrieta). Barra minn hekk testament jista' jkun fih dispożizzjonijiet partikolari u min jiret taht dak it-titolu jkun magħruf bħala legatarju.

2 Id-dispożizzjoni għandha tkun irregistrata u jekk iva, kif?

Fi żmien ħmistax mid-data tat-testament pubbliku n-nutar għandu jagħmel nota ta' insinwa biex jirreġistraha mad-Direttur tar-Registru Pubbliku. Fil-każ ta' testament sigriet dan jista' jiġi kkunsinnat mit-testatur quddiem imħallef jew maġistrat li joqgħod fil-Qorti ta' Ġurisdiżżjoni Volontarja. Izda testatur jista' jikkunsinna it-testament sigriet f'idejn in-nutar, fejn dan ta' l-aħħar għandu fi żmien erbat ijiem tax-xogħol minn dak inhar tal-kunsinna, jipprezentah lill-Qorti ta' Ġurisdiżżjoni Volontarja biex jiġi merfugħ mir-registratur tal-Qorti.

3 Hemm restrizzjonijiet fuq il-libertà li wieħed jiddisponi mill-beni wara l-mewt (pereżempju sehem riżervat)?

Il-Kodiċi Ċivili jagħmel referenza għas-sehem riżervat. Dan huwa jedd ta' kreditu fuq il-beni tal-mejjet riżervat bil-liġi favur id-dixxendenti tal-mejjet u mill-mara jew ir-raġel miżżewweġ li jibqa' ħaj. Skont l-Artikolu 616 tal-imsemmi att, is-sehem riżervat li jmiss lit-tfal kollha, kemm jekk imnisla jew imwiela matul iż-żwieġ jew imnisla jew imwiela barra miż-żwieġ jew adottati, għandu jkun terz tal-valur tal-beni jekk dawk it-tfal ma jkunux iżjed minn erba' fl-ghadd jew nofs ta' dak il-valur jekk ikunu ħamsa jew iżjed.

4 Jekk ma jkunx hemm dispożizzjoni dwar it-tqassim tal-beni malli jmut xi ħadd, min jiret u kemm?

Meta ma jkunx hemm testament jew it-testament ma jkunx validu jew il-verrieta ma jridux jew ma jistgħux jirtu jew ma jkunx hemm lok għal jedd ta' akkrexximent bejn il-verrieta, ikun hemm lok għal suċċessjoni *ab intestato* bis-saħħa tal-liġi.

F'sitwazzjonijiet hekk il-liġi tgħaddi l-wirt lid-dixxendenti, lill-axxendenti, lill-qraba kollaterali, lil mart jew żewġ il-persuna mejta u lill-Gvern ta' Malta. Is-suċċessjoni f'dan il-każ tiġi mqassma skont il-qrubija. Il-grad ta' qrubija jitqies mill-ghadd tal-generazzjonijiet. Meta l-mejjet ma jhallix warajh persuni li għandhom jedd jirtu, il-wirt imur favur il-Gvern ta' Malta.

Ma jkunx jista' jiret *ab intestato* jekk il-persuna tkun inkapaċi jew mhux denja li tircievi minhabba li b'qerq jew bi vjolenza ma tkunx ħalliet lill-mejjet jagħmel testament.

5 Liema tip ta' awtorità hija kompetenti:

5.1 fi kwistjonijiet ta' suċċessjoni?

Il-Qrati Maltin għandhom ġurisdiżżjoni ġenerali li jiddeciedu tilwimiet b'rabta mas-suċċessjoni. It-Tribunal ta' Arbitraġġ dwar il-Qsim tal-Wirt għandu ġurisdiżżjoni speċjali f'ċertu cirkostanzi speċifiċi meta l-verrieta ma jkunux qablu kif ha jinqasam il-wirt.

In-nutara jew avukati ġeneralment jitqabdu meta ma jkunx hemm inkwiet jew tilwim fuq is-suċċessjoni.

Min hu interessat jista' wkoll imur quddiem il-Qorti ta' Ġurisdiżżjoni Volontarja biex tagħti digriet fejn tordna l-ftuħ ta' suċċessjoni favurih.

5.2 biex tircievi dikjarazzjoni ta' rinunzja jew aċċettazzjoni tas-suċċessjoni?

Ir-Registatur tal-Qorti u n-Nutara

5.3 biex tircievi dikjarazzjoni ta' rinunzja jew aċċettazzjoni tal-legat?

Ir-Registatur tal-Qorti u n-Nutara

5.4 biex tircievi dikjarazzjoni ta' rinunzja u aċċettazzjoni ta' sehem riżervat?

Ir-Registatur tal-Qorti u n-Nutara

6 Deskriżżjoni qasira tal-proċedura biex issir suċċessjoni skont il-liġi nazzjonali, inkluż kif issir il-likwidazzjoni tal-patrimonju u kif jinqasmu l-assi (din tinkludi informazzjoni dwar jekk il-proċedura ta' suċċessjoni tinbeda minn qorti jew minn awtorità kompetenti oħra fuq inizzjattiva tagħha stess)

Suċċessjoni tibda billi minn ikollu nteress immur għand nutar jew avukat fejn dan ta' l-aħħar jagħmel riċerka kemm fir-Registru Pubbliku għal testamenti pubbliċi kif ukoll il-Qorti għal testamenti sigrieti. Wara dan il-proċess isir il-ftuħ tas-suċċessjoni fejn in-nutar jew l-avukat jara min huma l-verrieta u legatarji, jekk ikun hemm, u jikkomunika magħhom dak li jkun instab. Il-beni imbagħad jinqasam skont kif ikun iddispona minnhom it-testatur. Jekk il-mejjet ma jkunx ħalla testament il-beni jinqasmu skont id-dispożizzjoni tal-liġi.

Il-beni mobbli kif ukoll dawk imobbli jistgħu jinbiegħu bi ftehim bejn il-verrieta kollha u minn dak il-bejgħ jinqasam mal-verrieta skont il-proporzjon indikat fit-testament.

Jekk ikun hemm kontestazzjoni bħal per eżempju fuq l-awtenticiet à tat-testament jew fuq il-qsim tal-wirt, il-verrieta li tqajjem dan il-punt tista' tipproċedi quddiem il-Qorti Ċivili, Prim'Awla jew it-Tribunal ta' Arbitraġġ dwar il-Qsim tal-Wirt.

7 Kif u meta wieħed isir werriet jew legatarju?

Is-suċċessjoni tinfetħa kif tiġri l-mewt, jew dak in-nhar li tgħaddi f'gudikat is-sentenza li biha jkun gie ddikjarat illi l-persuna, li tas-suċċessjoni tagħha jkun irid isir il-ftuħ, għandha titqies mejta minhabba li tkun ilha assenti żmien twil.

Ħadd ma hu obligat li jaċċetta wirt li jmiss lilu. Aċċettazzjoni tista' tkun kemm taċita kif ukoll espressa. Tkun taċita meta l-verriet jagħmel xi att li jkun ifisser li huwa jrid jaċċetta l-wirt u hija espressa meta wieħed jiehu l-kwalita ta' werriet f'att pubbliku jew f'kitba privata. Min-naħa l-oħra rinunzja ma tistax tkun preżunta.

Fil-każ ta' legat, il-legatarju minn dakinhar tal-mewt tat-testatur għandu l-jedd li jitlob lill-verriet il-pussess tal-ħaġa imħollija b'legat.

8 Il-verrieta huma responsabbli għad-djun tal-mejjet, u jekk iva, skont liema kundizzjonijiet?

Iva l-verrieta huma responsabbli għad-djun tal-mejjet f'dik il-proporzjoni u b'dak il-mod illi jkun ordna t-testatur. Jekk il-mejjet imut mingħajr testament jew ma jkunx ordna kif għandhom jitqassmu d-djun, il-verrieta jħallsu d-djun skont il-proporzjon tagħhom fil-wirt. Kull werriet hu obligat personalment għad-djun tal-wirt.

Jekk wiehed mill-verrieta jkollu l-pussess ta' hwejjeg ipotekati għad-dejn, dak il-verriet obligat b'ipoteka għad-dejn kollu. Jekk il-verriet minhabba dik l-ipoteka ikun hallas iżjed minn sehm ta' dejn komuni, jista' jdur kontra l-verrieta l-oħra limitatament għas-sehm tagħhom.

9 Liema huma d-dokumenti u/jew l-informazzjoni normalment meħtieġa għall-finijiet tar-registrazzjoni tal-proprjetà immobbli?

Il-liġi tas-suċċessjoni ma timponix dmir fuq il-verrieta li jirreġistraw il-gid immobbli li huma jkunu wirtu. Madankollu skont il-liġi dwar it-taxxa fuq dokumenti u trasferimenti, kull min jiret gid immobbli jrid jirreġistra dikjarazzjoni causa mortis mar-Registru Pubbliku. Essenzjalment din id-dikjarazzjoni jkun fiha d-data, il-partikolaritajiet tal-mejjet u tal-verriet/legatarju, id-data u l-post tal-mewt tal-mejjet, deskrizzjoni tal-gid li ntiret, it-titolu tat-trasferiment, il-valur tal-gid immobbli, il-post fejn saret id-dikjarazzjoni u l-firem tad-dikjarant u ta' nutar pubbliku.

9.1 Il-hatra ta' amministratur hija obligatorja jew issir obligatorja wara li ssir it-talba? Jekk hija obligatorja jew obligatorja fuq talba, x'inhuma l-passi li għandhom jittieħdu?

Il-hatra ta' amministratur m'hijiex obligatorja.

9.2 Min huwa intitolat li jsegregwi d-dispożizzjoni testamentarja mal-mewt tal-persuna u/jew li jamministra l-patrimonju?

Il-verriet jew eżekutur testamentarju.

9.3 X'setgħat għandu amministratur?

Amministratur jew eżekutur testamentarju għandu jagħmel inventarju tal-wirt. Huwa għandu jeżerċita u jmexxi l-jeddijiet ta' dak il-wirt, billi jwieġeb għat-talbiet ġudizzjarji li jinġiebu kontra l-wirt u għandu jamministra bl-obbligu li jiddepożita l-flus li jkunu jinsabu fil-wirt stess jew li jidhlu mill-bejgħ ta' hwejjeg mobbli jew immobbli u jagħti kont lil min imiss.

10 Liema dokumenti huma tipikament maħruġa skont il-liġi nazzjonali matul jew fl-aħħar tal-proċedimenti ta' suċċessjoni li jippruvaw l-istatus u d-drittijiet tal-benefiċjarji? Għandhom effetti evidenzjarji speċifiċi?

Ġeneralment ma jinħarġu l-ebda dokumenti li jippruvaw l-istatus u d-drittijiet tal-benefiċjarju peress li s-suċċessjoni tgħaddi awtomatikament mal-mewt. Però min hu interessat jista' jmur quddiem il-Qorti ta' Ġurisdizzjoni Volontarja biex tagħti digriet fejn tordna l-ftuħ ta' suċċessjoni favurih.

Din il-paġna web hija parti minn [L-Ewropa Tiegħek](#).

Nilqgħu [l-feedback](#) tiegħek dwar l-utilità tal-informazzjoni pprovduta.

This webpage is part of an EU quality network

L-aħħar aġġornament: 15/12/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhrix fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.